



LEEUEWENDEAL

Wijkkrant van Wijkvereniging Leeuwendael | Uitgave: Voorjaar 2022



Speeltuin Mauritslaan 🦁 Nieuwbouw in de wijk 🦁 Vondel en Leeuwendael
Achterkleinzoon van de ingenieur van het nieuwe Nederland
Kunst in de wijk 🦁 Je kijkt in foto's 🦁 Maatje voor hulp bij schulden

In dit nummer:

Agenda van activiteiten van Wijkvereniging Leeuwendaal	5
Speeltuin Mauritslaan	6
Nieuwbouw in de wijk.....	10
Achterkleinzoon van de ingenieur van het nieuwe Nederland	12
Vondel en Leeuwendaal - vervolg.....	16
Kunst in de wijk: Suus Zweekhorst en haar ademloze passie	18
Je kijkt in foto's	20
Maatje voor hulp bij schulden	24
Hond in de wijk	26
(Op)nieuw in de wijk	27
Koningsdag 2022.....	30
Column: Oude huizen: je ziet en hoort het pas als je het doorhebt	31

Colofon

Leeuwendeel is het communicatiemiddel van de wijkvereniging Leeuwendaal

Bestuur Wijkvereniging Leeuwendaal:

Wilgert Opraus, voorzitter, tel. 06 10 97 16 34
Martijn Runderkamp, penningmeester, e-mail:
penningmeester@wijkvereniging-leeuwendaal.nl,
tel. 06 51 33 26 38
Paul Koeslag, algemeen lid/communicatie
Karin Brogtrop, secretaris
Anja Verlaan, lid

Contactgegevens:

Internet: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl
E-mail: info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl
Facebook: www.facebook.com/wijkverenigingleeuwendaal

Redactie Wijkkrant:

Redactie: Barbara Schilperoort, Erika Priebee,
Nora Groot, Annemiek van der Zande
Eindredactie: Marissa Koopmans
E-mail: wijkkrantleeuwendaal@gmail.com

Vormgeving, realisatie en drukwerk:

Phytalis
Geestbrugkade 35, 2281 CX Rijswijk
(070) 320 61 57
Internet: www.phytalis.nl
E-mail: info@phytalis.nl

Versijning, Oplage & Verspreiding:

Frequentie: 4 keer per jaar
Oplage: 1.200 stuks
Verspreiding: alle adressen in wijk Leeuwendaal
(Rijswijk ZH) en direct betrokkenen

Beste wijkgenoten,

Op het moment dat ik dit stukje schrijf wordt het nieuws gedomineerd door ongewenst doorsturen van 'dickpics'. Maar wees gerust, ik hou eraan vast om mijn gebruikelijke pasfoto bij dit stukje te plaatsen. Die ziet er al lullig genoeg uit. Enfin, laat ik de grenzen niet opzoeken. Die worden kennelijk al veel te vaak overschreden.

Laten we het hebben over de afnemende beperkende maatregelen. De heropening sinds corona staat ons toe om weer activiteiten te organiseren, die we zo lang hebben moeten missen. Als wijkvereniging hebben we daar enorm veel zin in. 7 maart was er al het Leeuwendaal debat, waarin politieke partijen konden laten zien hoe ze de uitdagingen in onze wijk willen aanpakken. Verder zijn er borrels in de Conkelaer en in de Mauritslaan speeltuin. Ook koffie drinken in Amicitia mag weer. Zie de activiteitenkalender verderop in dit blad. Laten we ervan genieten om elkaar weer in 'real life' te ontmoeten. Tot snel.



Wilgert Opraus - Voorzitter Wijkvereniging Leeuwendaal

Uit de redactie

Ten tijde van schrijven van dit stukje (slechts een paar dagen later dan mijn bovenbuurman Wilgert) liggen de berichten over de grensoverschrijdende strapatsen van Jeroen R., Marco B., Ali B en Marc O. alweer in de kattenbak. De maatregelen zijn eraf (je weet wat ik bedoel), maar in plaats van opgelucht volgen we nu met het zweet tussen de billen het nieuws in Oekraïne.

Houdt het dan nooit op? Vroeg Carice van Houten zich af in de film Zwartboek. Nee, kennelijk niet.

Bij ons thuis kijken we iedere avond met de kinderen het acht uur Journaal. Tijdens de openingstune raden we wie het presenteert (Rob! Annechien! Simone! Winfried!). Daarna wordt ieder nieuwsitem meerdere keren op pauze gezet (zó handig dat dat kan) en door ons becommentarieerd. Het journaal duurt zo twee keer zo lang als bedoeld, maar wij vinden dit nou eenmaal leuk.

Afgelopen week was ik alleen thuis en ik dacht: hee, het is acht uur, journaal. Maar ik heb 'm niet aangezet. Ik had gewoon nog even géén zin in de volgende crisis. Hypocriet? Vast. Want het gebeurt ondertussen gewoon, of ik nou kijk of niet en of het nou door Rob, Annechien, Simone of Winfried wordt verteld.



Soms wil je gewoon je kop in het zand steken en focussen op de dingen in je eigen kleine omgeving. Daarom: veel leesplezier en hopelijk tot ziens bij de activiteiten in de wijk.

Marissa Koopmans - Eindredacteur Leeuwendeel

Met plezier Engels of Duits leren?



Dat kan!

**Lessen op maat, voor kinderen of volwassenen,
Individueel of in kleine groepjes,
Onder leiding van een ervaren en enthousiaste juf.**

Ruth Sprecher

Regentesselaan 71, Rijswijk

070-3954705 / ruth@regent.nl



Chez Michelle

pure, natural & personal skincare

U bent bij mij welkom voor natuurzuivere
huidverzorging & behandelingen waarbij
aandacht, kwaliteit en een persoonlijke
benadering voorop staan.

- **Behandelingen en producten van Dr. Hauschka Cosmetics**
- **Ook voor advies en aanschaf producten**
- **Scholieren en studenten 10% korting**

Frederiklaan 35
2281 XM Rijswijk

T 06 - 25053569
E info@chez-michelle.nl

W www.chez-michelle.nl
F [ChezMichelleSkincare](#)



Activiteiten in Leeuwendaal

Iedere eerste woensdag van de maand: Koffie drinken in Amicitia

Vanaf 10:30 in sociëteit Amicitia, Oranjelaan 39. Na lange lockdown weer terug van weggeweest. Woensdag 6 april, woensdag 4 mei, etc.



Iedere dinsdag van 10.00-12.00: Koffie in de Leeuwendaalkerk. Wees welkom!

Iedere 3e woensdag van de maand: Ontmoetingsmaaltijd in de Leeuwendaalkerk

Kosten €3. Aanmelden via maaltijd@leeuwendaalkerk.nl of 06 5103 7792.

Zondag 3 april: Voorjaarsborrel in de Conckelaer

Na afgelasten van de Valentijn borrel, konden we kroegbaas Mink natuurlijk niet laten zitten met zijn bier en borrelhappen. Zondag 3 april van 16:00-18:00 is onze revanche om de verloren horeca tijd in te halen! Café de Conckelaer, Hoekweg 1 in Voorburg.

Zaterdag 9 april: Snoei/klus borrel in de speeltuin Mauritslaan

We starten het veegseizoen met een feestelijke borrel en het snoeien van de struiken. Veeg je nog niet mee? Meld je aan op: veegrooster.mauritslaan@gmail.com
Borrel start 9 april rond 16:00, dus veeg je agenda leeg.

Zaterdag 27 april: Koningsdag

Zondag eind mei/ begin juni: Leeuwendaalrun

Hardlooppwedstrijd met verschillende afstanden. In de speeltuin aan de Mauritslaan is muziek en na afloop een kleine borrel. Exacte datum nog te bepalen, maar je training kan vast beginnen.

Woensdag 8 juni: Buitenspeeldag

De buitenspeeldag is van 13.30 tot 16.30 uur rondom de speeltuin bij de Alexanderlaan en de Dillenburglaan. We zijn tevens nog op zoek naar vrijwilligers voor die dag, dus meld je aan: BuitenspeeldagLeeuwendaal@gmail.com.

Leeuwendaal Rally

Datum volgt. Kijk op leeuwendaalrally.nl

CONTACTPERSONEN IN DE WIJK

Leeuwenkoor:

Annelies Stumpel, astumpel@planet.nl

Kunst ter plekke:

Frans Werter, kunstterplekke@gmail.com

Oranjecomité:

info@ocleeuwendaal.nl

Straatspeeldag:

buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com

Leeuwendaal Duurzaam en Groen:

info@barbaraschilperoortteksten.nl

Veegrooster speeltuin Mauritslaan:

Veegrooster.mauritslaan@gmail.com

BVG De Compagnie:

info@bvgdecompagnie.nl

Mist u nog iets? Laat het ons weten!

Speeltuin Mauritslaan

De tijd dat Mozes van de berg kwam met stenen tafelen is lang achter ons. Als Maarten Luther vandaag zijn 95 stellingen zou willen verspreiden, dan zou hij ze niet op een kerkdeur spijkeren, maar forwarden via een whatsapp-groep. Zo bereik je nog eens iemand!



Precies via die weg hebben we als wijkvereniging contact gezocht met de mensen die elke week de speeltuin in de Mauritslaan vegen. Zij hebben gezamenlijk een whatsapp-groep, waarin ze afstemmen wie wanneer veegt en waar de bezems zijn. Deze groep van betrokken bewoners is daarom bij uitstek geschikt om te vragen hoe we als wijkvereniging een bijdrage kunnen leveren aan de speeltuin.

Jaren geleden heeft de wijkvereniging met graffiti-artisten én de kinderen samen de

vrolijke beestenbende op de speeltuinmuren geschilderd. Inmiddels begint die verf een beetje af te bladderen, dus dachten we dat die wel aan vervanging toe was. Niets bleek minder waar. Slechts 3 mensen die de enquête invulden vonden dat een goede actie. Nee, verreweg de meesten waren het erover eens dat het deksel op de zandbak moet worden vervangen! Dat zware doorgezakte ding voldoet echt niet meer. Nou, dan gaan we dat regelen. We hebben nog wel wat financiële middelen beschikbaar,



oftewel: voor dat deksel vinden we wel een potje.

Er was ook veel animo voor een nieuw speeltoestel, maar dat bleek een brug te ver. De veiligheidseisen en ruimtelijke inrichting van de speeltuin is nauwkeurig uitgedokterd door de gemeente en dat blijkt heel lastig

om uit te breiden met een extra speeltoestel. Dan toch maar een nieuw deksel. We hopen dat de zand-schep-groep van twee- tot vier-jarigen er ook blij mee is. Als het meezit zullen we de zandbak feestelijk openen tijdens de speeltuinborrel op zaterdag 9 april.

Wilgert Opraus



De nieuwe JURA Z10 voor warme & koude koffiespecialiteiten



De JURA Z10 is verkrijgbaar in Aluminium Dark Inox (afgebeeld), Aluminium Black en Aluminium White.



UW SPECIALIST IN VOLAUTOMATISCHE KOFFIEMACHINES,
NIEUWE EN PRE-OWNED MODELLEN.



de Vries | elektro

SINDS 1930

BEELD • GELUID • WITGOED



www.devrieselektro.nl

Bij Werker Notariaat zijn wij gespecialiseerd in familie- en erfrecht.

U kunt bij ons terecht voor:

- ▶ levenstestamenten
- ▶ testamenten
- ▶ huwelijks- of partnerschapsvoorwaarden
- ▶ samenlevingsovereenkomsten
- ▶ schenkingen
- ▶ verklaringen van erfrecht en/of executele
- ▶ advies en hulp bij de afwikkeling van een nalatenschap

Ook zijn wij gespecialiseerd in ondernemingsrecht gericht op het MKB.

Daarnaast kunt u voor onroerend goed transacties, zoals de overdracht van een woning of het vestigen van een hypotheek, bij ons terecht.

Meer informatie over onze dienstverlening, ons kantoor en team vindt u op onze website www.werkernotariaat.nl.

Voor vragen zijn wij telefonisch bereikbaar op 070 219 78 78.



WERKER
NOTARIAAT

Maanweg 174
2516 AB Den Haag

070 219 78 78
info@werkernotariaat.nl
www.werkernotariaat.nl



Het laatste braakliggende terrein in onze wijk wordt bebouwd. Het heeft een hele tijd geduurd voordat er concrete plannen waren en met de bouw gestart kon worden. De bodemverontreiniging ter plaatse was daar mede debet aan. Nadat ook hier een oplossing voor gevonden was, is de bouwonderneming Bakels & Ouwerkerk die deel uitmaakt van de BOB-groep in september 2021 met de bouw gestart. Het gaat in totaal om 13 appartementen met daar achter een patio met bergingen en er onder een parkeergarage met 24 plaatsen.

De verkoop van de appartementen is in handen van makelaarskantoor De Waarde van Rijswijk. Er was veel belangstelling en op dit moment zijn alle appartementen verkocht. De verkoopprijzen liggen tussen de € 398.000 en € 825.000. De bouw is naar verwachting eind september begin oktober gereed.

In 3 artikelen in de voorjaars-, zomer- en herfsteditie van onze wijkkrant wil ik jullie bijpraten over enkele interessante technische en duurzame zaken die kenmerkend zijn voor dit project en de voortgang van de bouw. De uitvoerder van Bakels en Ouwer-

kerk, Chris Hulsbos, heeft hieraan meege- werkt. Ook de geschiedenis van de locatie en de nieuwe bewoners komen aan bod.

Het gaat dus om 13 appartementen verdeeld over 5 bouwlagen met daaronder een parkeergarage. De energievoorzieningen zijn klimaat neutraal. De verwarming en warmwatervoorziening komt van een combinatie van aardwarmte en elektriciteit. Om gebruik te kunnen maken van aardwarmte zijn 8 bronnen van maar liefst 160 meter diep in het bouwterrein geboord. Op een diepte van 160 meter heeft onze aarde een temperatuur tussen 50 en 55 graden Celsius!

Een geweldige gratis energiebron zou je denken, maar er komt nog wel het één en ander bij kijken als je deze warmte wilt benutten. In de bronnen met een diameter van 20 cm is een pijp met daarin een slang met een doorsnede van 5 cm in een lus geplaatst. In deze slang zit een speciale vloeistof (dezelfde als in een koelkast) die gemakkelijk warmte opneemt. Deze vloeistof wordt rondgepompt in de bronnen. Wanneer de vloeistof het aardoppervlak bereikt is de temperatuur gedaald tot +/- 40 graden. Hiermee worden de appartementen verwarmd. De warmte wordt overgedragen door vloerverwarming. In de appartementen zit geen CV met radiators. De aardwarmte verwarmt ook water in een boiler voor de warmwater voorziening. Deze boiler kan indien nodig extra verwarmd worden met elektriciteit. Op het dak worden zonnepanelen geplaatst. Het is de bedoeling dat het hele systeem energie neutraal is.

Ook de constructie van de fundering is niet standaard. Er zijn geen heipalen gebruikt. De fundering bestaat uit een betonnen

vloer van 80 cm dik en wanden van 25 cm dik. Het beton is gewapend met ijzeren staven. In totaal gaat het om 900m³ gewapend beton. Het totale gewicht is 2.250.000 kilo alleen voor de fundering. Het is een gesloten betonnen bak waar het appartementencomplex op gebouwd wordt. Om te voorkomen dat de betonnen gaat drijven is de grondwaterstand tijdelijk verlaagd door middel van bronbemaling. Zodra de vloer van de begane grond is aangebracht, is de fundering zwaar genoeg en gaat deze niet drijven. De bronbemaling wordt dan uitgezet. Een spannend moment, is 't ie waterdicht en zwaar genoeg zodat hij op z'n plaats blijft? Gelukkig hebben we hele knappe technici die dit allemaal uitgerekend hebben.

In de zomereditie hoop ik iets te kunnen schrijven over de historie van de locatie.

Dit artikel is tot stand gekomen met medewerking van Bakels en Ouwkerk en Make-laarskantoor De waarde van Rijswijk.

Jan Oosterdijk



© Chris Ronteltap

Achterkleinzoon van de ingenieur van het nieuwe Nederland

Wie de naam Lely hoort, denkt aan Lelystad. En wellicht ook aan de Afsluitdijk. Cornelis Lely was de grondlegger van de Zuiderzeewerken. Een van zijn nazaten, Jan Lely, woont in Leeuwendaal. Hij beheert de nalatenschap van Cornelis Lely en is voorzitter van de Cornelis Lely stichting.

Cornelis Lely (1854 – 1929)

Dr. ir. Cornelis Lely is vooral bekend door de afsluiting en drooglegging van de Zuiderzee. De in 2018 verschenen biografie Cornelis Lely heeft als ondertitel Ingenieur van het nieuwe Nederland. Die titel verwijst naar zijn grote betekenis voor Nederland. Tot drie keer toe was hij minister. Hij was onder andere ook gouverneur

van Suriname, lid van de Eerste en van de Tweede Kamer, adviseur bij het Suezkanaal, het Panamakanaal en wethouder in Den Haag. Door de combinatie van een wetenschappelijke benadering en bestuurlijke en praktische behendigheid kreeg hij veel voor elkaar. Zo speelde hij als wethouder in Den Haag hoog spel bij de besluitvorming over de tweede binnenhaven in



Nazaten van Cornelis Lely bij de overdracht van de werkkamer aan het Zuiderzeemuseum. Jan staat vooraan.



Jan overhandigt bloemen aan koningin Juliana bij onthulling standbeeld Afsluitdijk.

Scheveningen. Vanuit politiek oogpunt lag de haven strategisch. Maar de tweede bin-nenhaven kwam er, tot grote vreugde van de vissers. Met lilies op de revers trokken ze naar zijn huis aan de Nieuwe Parklaan en zongen hem toe.

Nalatenschap

Jan Lely stamt via de directe vaderslijn af van Cornelis Lely. "In mijn familie wisselen de namen Jan en Cornelis elkaar elke generatie af. Mijn vader heette ook Cornelis. En ik werd weer Jan genoemd." Hij is de oudste achterkleinzoon van Cornelis Lely en heeft zijn persoonlijke eigendommen geërfd. Die bestaan onder meer uit schilderijen en de werkkamer van Lely. "Het monumentale bureau stond in onze achterkamer. Maar ruim tien jaar geleden heb ik alles in bruikleen gegeven aan het Zuiderzeemuseum.

Zo is de werkkamer toegankelijk voor het publiek en weet ik zeker dat deze bewaard blijft." De werkkamer is in de oorspronkelijke staat gebleven en helemaal compleet. Precies zoals deze er vroeger uit zag. Tv-makers maken er graag gebruik van om opnames te maken.

Voor de fanfare uit

Als kind ging Jan met zijn vader mee naar vieringen en herdenkingen op de Afsluitdijk en in de polders. Er moest dan een lintje worden doorgeknipt of een krans worden gelegd. Mensen vonden het bijzonder als er een familielid van Lely aanwezig was. "Ik herinner me een herdenking bij de plaquette bij de Lelybrug in Sluiskil waar ik voor een fanfare uit moest lopen. Mijn zusje en ik waren ook aanwezig bij de onthulling van het standbeeld van mijn overgrootvader op de Afsluitdijk in 1954. Zij mocht bloemen geven aan mevrouw Drees, ik aan koningin Juliana. Na de bloemen ging mijn zus snel bij de koningin staan. Die vond ze toch iets interessanter dan mevrouw Drees." Nu, bijna 70 jaar later, houdt het standbeeld Jan weer bezig. Met de renovatie van de Afsluitdijk wordt het beeld waarschijnlijk verplaatst. Hij maakt zich er hard voor dat het weer op een goede plek komt te staan. "Mijn doel is te zorgen dat Cornelis Lely niet in vergetelheid raakt en jongeren inspireert. Daarom heb ik de Cornelis Lely stichting opgericht."

Meer weten over Cornelis Lely?

Meer informatie is te vinden op www.cornelislely.nl. Op youtube is een documentaire van omroep Gelderland over Cornelis Lely te vinden, getiteld 'De Lely Suite'.

En een bezoekje aan het Zuiderzeemuseum is ook zeer de moeite waard!

Annemiek van der Zande

TROTSE BEWONERS VA



verzekeringsadvies bij u om de hoek
100% onafhankelijk en deskundig

070 399 65 60 • [HOOGENRAAD-VERZEKERINGSADVISEURS.NL](https://www.hoogenraad-verzekeringsadviseurs.nl)

N HET POSTKANTOOR

HAAGWEG 177 2281 AJ RIJSWIJK



HOOGENRAAD

N V M M A K E L A A R S

MAKELAARS SINDS 1903

070 399 36 34 • HOOGENRAAD.NL

Het lijkt een feuilleton te worden: het verband tussen Vondels Leeuwendalers en Leeuwendaal! Ik ontnem mensen liever geen illusies, maar ik denk niet dat Vondel zich heeft laten inspireren door een Rijswijks landhuis.

Het lijkt een feuilleton te worden: het verband tussen Vondels Leeuwendalers en Leeuwendaal! Ik ontnem mensen liever geen illusies, maar ik denk niet dat Vondel zich heeft laten inspireren door een Rijswijks landhuis.

Uit 1583 dateert namelijk al een tekening die de Lage Landen, van Duinkerken tot Rottumeroog, voorstelt als een leeuw, de Leo Belgicus. Deze voorstelling werd populair en is daarna diverse malen vormgegeven. Het plaatje bij deze tekst dateert uit 1617. Er

schuilt symboliek in deze leeuwenkaart: niet alleen is de leeuw een symbool uit de heraldiek dat we nog steeds terugzien in allerlei wapens en voetballiedjes, ook gaat de kaart nog steeds uit van een zekere eenheid tussen de verschillende gewesten. En die was na 1579/1581 voor eeuwen verbroken, ook al probeerden al die Leo's iets anders te suggereren. Pas in 1815 kwamen de vroegere landsdelen weer in één hand en dat werd geen succes.

Vondels boodschap in Leeuwendalers sluit



De Leo Belgicus (1617)



Scene uit de opvoering van 1998 (*Het Toneel Speelt*)

bij deze voorstelling aan. Hij hoopt dat het einde van de Tachtigjarige Oorlog (1648) de vrede binnen de Nederlanden zal herstellen. Er bestonden immers grote verschillen: Het Noorden was zelfstandig en protestant, het Zuiden Spaans en katholiek. Er was genoeg gevochten op elkaars grondgebied. In zijn toneelstuk bestaat het noordelijk deel van Leeuwendaal uit duinen en weilanden, het zuiden is bosgebied.

Hij kiest voor de verbeelding hiervan in zijn stuk twee Romeo-en-Julia-achtige personages, die elkaar ondanks de verschillen in achtergrond in liefde weten te vinden. Ook het genre 'lantspel' is voor tweemaal uitleg vatbaar: spel op het (platte)land en spel over het (vader)land. Maar Vondel heeft zich niet door ons Leeuwendaal laten inspireren. Latere uitleggers wezen op de omgeving van huize Scheybeeck in Beverwijk, waar een vriend van Vondel woonde bij wie hij regelmatig te gast was. Het blijft echter een verzonnen decor, dat doet denken aan Arcadië, een utopisch ideaal-landschap, een soort paradijs uit de Klassieke Oudheid. Met onze Romeo en Julia loopt het gelukkig beter af dan bij Shakespeare.

Toch zit er wel een serieuze boodschap in het stuk. De oorlog tussen de Leeuwendalers

is een straf van een (heidense) god, die elk jaar een jongeling uit Leeuwendaal tot offer vraagt. Door de tekst heen klinkt Vondels mening dat de échte God de genadige vrede-stichter is.

Dat het citaat uit het landspel juist in de Frederiklaan is aangebracht, heeft een aardig neveneffect. Eén van Vondels helden in het stuk is namelijk 'Verrick', rijk aan vrede. Hij is in het spel de nuchtere heerser van het Noorderland en de associatie met stadhouder Frederik Hendrik – die overigens in 1647 overlijdt – is duidelijk. Vondel had voor hem meer sympathie dan voor zijn voorganger Maurits. (Voor alle duidelijkheid, de Frederiklaan is genoemd naar de tweede zoon van koning Willem I.)

In 1979 is Leeuwendalers uitgevoerd als hoorspel. Dat duurde 53 minuten. Voor een troep enthousiaste huidige Leeuwendalers zou dat best te doen zijn. Hoewel? De voordracht van de hele tekst zal ruim twee uur in beslag nemen en de taal is weerbarstig zeventiende-eeuws. In 1998 werd het stuk nog eens opgevoerd, flink ingekort, dat wel. Ik wens de aanstaande spelers (?) sterkte – en als er een voorstelling komt, kom ik zeker kijken!

Ruud Poortier



SCHILDERIJEN
DIE UITNODIGEN
OM ZÓ IN WEG
TE WANDELEN

Guus Zweekhorst en haar ademloze passie

Tekenen. Ze doet het van jongs af aan. Het is een manier, liever gezegd dé manier, om zich uit te drukken. Toen ze bijvoorbeeld voor het eerst over engelen hoorde vertellen, wilde ze die meteen tekenen. Haar moeder, pianist en kleuteronderwijzeres, herkende het bijzondere talent van haar dochter omdat ze niet – zoals andere kinderen – wezens met harkjes als handen tekenende maar complete mensen.

‘Thuis had ik een tafeltje met papier en potloden, waar ik meteen uit school zat te tekenen. Aan mijn tekeningen konden mijn ouders zien wat ik die dag had beleefd.’

Het liefste was ze na haar middelbare school in Heerlen de kunstopleiding aan de Jan van Eyckacademie in Maastricht gaan volgen, maar de route vanaf het gymnasium was destijds ingewikkeld. Het werd

een studie geschiedenis, die ze met succes en plezier volgde en afrondde. Maar toch... Toen ze haar potloden en papier weer eens tevoorschijn haalde, viel ze flauw. ‘Ademloos was ik weer aan het werk gegaan. Letterlijk. Ik viel flauw omdat ik simpelweg was vergeten adem te halen. Hoog tijd dus om tekenen een serieuze plek in mijn leven te geven. Om mijn passie te gaan volgen.’



Polders

Naast haar baan als lerares ging ze cursussen volgen, deed de Vrije Academie, belandde (eindelijk) aan de avondopleiding van de Haagse Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten, ging exposeren. Nu, na haar pensioen, is ze gelukkiger dan ooit. Alle tijd van de wereld om te tekenen, te schilderen. En om te wandelen met haar hond in de polderlandschappen die haar treffen in hun verlatenheid, hun weidsheid en die je in veel van haar werken terugvindt. Zoals in de schilderijen met hoge einders waar de nadruk valt op de weilanden, doorkruist door sloten die het laatste daglicht weerspiegelen, het land eromheen al donker. Schilderijen die uitnodigen om zó in weg te wandelen.

Wat er niet is

Bij schrijver Kester Freriks vindt ze de woorden voor wat ze al jaren ervaart en uitbeeldt: "De ruimte is verdwenen uit Neder-

land, en daarom verlangen we ernaar; de stilte ook, en het duister (...) niet wat er is en wat in overdaad aanwezig is doet ons nadenken en verlangen, maar juist wat er níét is."

Bezoekers aan Kunst ter Plekke weten dat Suus ook piano speelt. Ook dat doet ze al van kind af aan. En ook de piano kan ze niet missen. Maar als ontspanning. 'Daarbij zal ik nooit vergeten adem te halen...'

Barbara Schilperoort

Fotografie André van den Bos

In de rubriek Kunst in de Wijk laat Leeuwendeel Leeuwendalers kennismaken met hun vele kunstzinnige wijkbewoners.

Je kijkt in foto's



Als ik na de ontmoeting met Jacqueline Duimel door de buurt loop, probeer ik met andere ogen te kijken. Jacqueline woont aan de Oranjelaan en is een enthousiast (bestuurs)lid van Fotoclub Rijswijk. De club bestaat al 66 jaar. Jacqueline ziet bij veel leden dat hun fotografische en artistieke vaardigheden al snel vooruitgaan met alle tips en adviezen die je krijgt van de collega-fotografen.

Wat doet nu eigenlijk een fotoclub? Jacqueline: 'Wekelijks hebben we een clubavond waarop we onze foto's bespreken. Op het moment zijn er 22 leden. De één is een beginnende amateurfotograaf, de ander al meer gevorderd, ook is er een ex professioneel fotograaf lid van de club. Iedereen is gek van fotografie en vindt het leuk om ervaringen te delen en te leren van elkaar. Op een clubavond – nu online, maar normaal in de clubruimte aan de Klipperstraat – is één van de leden de inleider. Die geeft dan een toelichting op de compositie, belichting en scherpte van een foto. Daarnaast geven de aanwezige leden feedback op elkaars foto's. Dit alles gebeurt in een gezellige,

vriendschappelijke sfeer. Er is geen onderlinge competitie. Het gaat om de lol'.

We lopen even naar het raam en Jacqueline laat mij zien hoe zij naar de compositie van een kale boom en een paar takken kijkt. Voor mij was het een kale boom, saai, ik mis de bladeren. Jacqueline kijkt met andere ogen en ziet schoonheid van de boom die zij kan vastleggen in een mooie foto.

Enthousiast vertelt Jacqueline ook over de clubtochten. Pas is de club naar Scheveningen geweest. De haven en het strand. 'Verrassend hoe iedereen zijn eigen invalshoek kiest en je later op de clubavond hele



2022 Jacqueline Duimel

verschillende foto's ziet'. Ook het jaarlijkse Clubweekend is altijd heel gezellig. Allemaal mensen met een passie voor fotografie die proberen om iets mooi op de foto te krijgen. Jacqueline zelf houdt van foto's van reflecties, maar ook van architectuur of een landschap.

De Fotoclub Rijswijk exposeert permanent in zorgcentrum Steenvoorde. Twee keer per jaar wisselen de werken. Als er op de clubavond een fraaie foto is, roepen de leden in koor: 'Die is voor Steenvoorde'. Zo krijgt iedereen er zin in!

Ben je na het lezen van dit artikel geïnspireerd om lid te worden? Je bent van harte welkom om een keer vrijblijvend een clubavond bij te wonen. Neem gerust contact op met jacq.duimel@gmail.com of kijk op de website: www.fotoclubrijswijk.nl om de albums van de leden te bekijken.

Erika Priebee



Financieel gezond worden en/of blijven?



- financiële planning
- risicobeheer
- echtscheidingsbemiddeling
- hypotheken
- pensioenen
- verzekeringen

Ons team helpt u graag



lancyr+

Adviesgroep Rijswijk

Verzekeringen & Financieel Advies

Nijverheidsstraat 112 • 2288 BB Rijswijk • 070 390 72 35 • info@lancyrrijswijk.nl



KORTELAND
AUTO'S

- * in- & verkoop
- * onderhoud & reparatie
- * apk
- * schadeherstel
- * aircoservice

Korteland Auto's en Onderdelen BV

Oranjestraat 42 - 2281 GE Rijswijk - 070 390 29 00

www.kortelandautos.nl - info@kortelandautos.nl



Mag ik uw huidprobleem oplossen?

WWW.SKINAID.NL



oedeem (vochtophoping) - acne of
onzuivere huid - nazorg bij kanker
pigmentvlekken - rode adertjes
littekens - steelwratjes - kaalheid
overbeharing - verouderde huid



Maatje voor hulp bij schulden

Op het hebben van schulden rust nog altijd een taboe. Om daar wat aan te doen is vanuit de vier Rijswijkse kerken SchuldHulpMaatje Rijswijk opgericht. Voor gratis hulp aan Rijswijkers met geldzorgen. Sinds vorig jaar is Schuld-hulpMaatje Rijswijk actief.

Steuntje in de rug

Schuldhulpmaatje Rijswijk werkt met Maatjes die steun bieden aan mensen met financiële problemen. Maatjes zijn een steuntje in de rug. Ze helpen en geven advies, zodat degene die hulp vraagt het huishoudboekje weer op orde krijgt. Dat begint met het ordenen van de administratie en het op een rij zetten van inkomsten en uitgaven. Een Maatje probeert samen met de cliënt een budgetplan op te zetten en kan bijvoorbeeld advies geven over bestaande financiële regelingen. De begeleiding vindt in principe plaats aan huis. Als er geen hulp meer nodig is, houdt een Maatje nog wel een oogje in het zeil.

Coördinatoren Kees van Oosterom en Paul Rommelse begeleiden de Maatjes. Zij zijn als vrijwilliger verbonden aan SchuldHulpMaatje Rijswijk. Hun motto: samen lukt 't. Soms kunnen kleine dingen al het verschil maken. Als iemand een tas vol ongeopende enveloppen heeft, kijk je welke betalingen niet kunnen wachten. Het is dankbaar werk. Zeker als iemand weer ervaart en het normale leven verder kan oppakken.

Maatje worden?

SchuldHulpMaatje Rijswijk telt nu 10 Maatjes. De vraag naar hulp is groot. Kees en Paul zoeken meer vrijwilligers die zich willen inzetten als Maatje. Je hoeft geen financieel expert te zijn, maar moet goed met mensen kunnen omgaan. Een Maatje moet luisteren, vragen stellen en advise-

ren. Het betreft een vertrouwensfunctie. Iemand zal alleen gevoelige informatie delen als er een vertrouwensband is. De coördinatoren zoeken altijd een goede match tussen cliënt en Maatje. Dat is maatwerk. In het ene geval is de problematiek nu eenmaal groter dan in het andere geval. Daarmee wordt rekening gehouden. Bij ingewikkelde problemen kan professionele hulp worden ingeschakeld.

Elk Maatje volgt eerst een 3-daagse training en vervolgens een jaarlijkse opfriscursus. En als Maatje sta je er niet alleen voor. Geregeld worden Maatjes-avonden gehouden die gezellig én inspirerend zijn. Tijdens deze avonden kan iedereen ervaringen uitwisselen en problemen delen, rekening houdend met de privacy van de cliënten.

Hulp nodig?

SchuldhulpMaatje Rijswijk is er voor iedereen met geldzorgen. Als rekeningen zich opstapelen, kunnen betalingsachterstanden snel oplopen. Met uiteindelijk mogelijk meer schulden dan iemand aankan. Herken je dit? Of dreig je in problemen te komen omdat je moeite hebt met het beheren van de financiën? Aarzel dan niet en zoek contact met SchuldhulpMaatje Rijswijk. Belangrijk is tijdig aan de bel te trekken om de problemen niet nog erger te laten worden. Kees en Paul benadrukken dat de privacy en bescherming van de gegevens zijn gewaarborgd.





Je kunt rechtstreeks contact opnemen met Kees van Oosterom (via 06 2121 2031) en Paul Rommelse (via 06 4889 6238) of een mail sturen naar coordinator@rijswijk.schuldhulpmaatje.nl. Je kunt daar ook

terecht als je Maatje wilt worden. Op www.schuldhulpmaatje.nl/locatie/rijswijk is meer informatie te vinden.

Annemiek van der Zande

Jos was altijd al gefascineerd door Corgi's; mystieke en eigenzinnige honden. In de afgelopen 25 jaar heeft hij vier Corgi's gehad. Binnen korte tijd moest hij van de laatste twee hondjes afscheid nemen ondanks uitstekende verzorging, medische bijstand en operaties.



Door het verdriet belandde Jos in een enorm zwart gat. Al 50 jaar had hij honden gehad en een leven zonder hond(en) kon hij zich niet voorstellen! Wat nu?

Eerst de fokker gebeld maar onder druk een beslissing nemen was geen optie. Het asiel aan het Julialaantje had op dat moment geen plaatsbare hond. Op internet zag Jos dat bij het Haags Dierencentrum aan de Lozerlaan meerdere honden op een baasje zaten te wachten. Zijn oog viel op Lilo, een kruising tussen een Duitse Staande en een Labradoodle.

Jos viel op de lieve ogen van Lilo. De beschrijving was heftig: jonge, drukke hond, liever niet met kinderen, niet knuffelen. Had bovendien al 3 eigenaren gehad en dat was niet goed gegaan.

Hij zag het toch zitten met Lilo en na een intakegesprek vond er een kennismaking plaats. Er was een klik tijdens de eerste wandeling.

Pas de volgende dag, na nog een gesprek,

mocht Lilo mee. De medewerkster waarschuwde Jos en vroeg zich af of hij het wel aankon. Even zonk de moed hem in de schoenen: waar begin ik aan?

De hond ging toch mee naar de Koningin-nelaan. Bij de eerste wandeling trok hij zijn tuigje al kapot, zo blij was Lilo en... zo sterk. Inmiddels is hij geaard en heeft zowel Kerst als Oud en Nieuw goed doorstaan.

Omdat Lilo Jos aan een vroegere hond met snor en baard deed denken, kreeg hij een nieuwe naam: Frodo.

Frodo loopt los, kan met iedereen en alle honden in de wijk overweg. Kortom: iedereen is 'honds' -gelukkig met deze hond met



de lieve ogen.

Het enige waar Frodo aan moest wennen in huis was het slaan van de 96 klokken van zijn nieuwe baasje. Maar ook dat went...

Nora Groot

Sinds oktober 2021 wonen Christianne (Limburg) en Michiel (Zeeland) met zoon Pieter en dochter Mare in de Oranjelaan op nummer 59.

Ooit attendeerde een vriendin hen op Rijswijk en de wijk Leeuwendaal. Na Japan en Den Haag belandden zij in de Mauritslaan waar zij van 2010 tot 2016 met veel plezier woonden.

Het huis werd verkocht want door het werk van Christianne bij Buitenlandse Zaken vertrok het gezin naar Portugal. De kinderen gingen daar naar school en zij hadden daar een fijne tijd.

Na 4 jaar kwam Nederland weer in zicht. Vanuit Portugal werd druk gekeken op Funda naar een nieuw onderkomen. Handiger om een huis te zoeken is toch wel als je in de buurt bent. In Voorburg werd een huis gehuurd en de zoektocht kon toen echt beginnen.

Vanwege het Rijswijkse dorp met historie, de rustige groene omgeving en niet te vergeten de vriendjes van de kinderen in de wijk bleef Leeuwendaal trekken... Ze bekeken verschillende huizen maar visten toch vaak achter het net: de huizengekte was begonnen!

Hun oog viel op Oranjelaan 59. Ze waren op slag verliefd op dit huis. Christianne deed (schoorvoetend) een kaartje in de bus bij de toenmalige bewoners ter 'kennismaking'. De aspirant kopers vroegen zich wel even af waarom de bewoners zo'n fijn huis te koop zetten. Het was een jong gezin met kinderen die een grotere woning zochten in verband



met praktijkruimte. Kennelijk was er een klik met die familie. Volgens dochter Mare heeft deze actie van haar moeder de doorslag gegeven!

In augustus 2021 werd de koop gesloten. Het huis zag er goed uit maar er moest wel wat verwerk worden verricht. In oktober trokken zij er in.

Zij realiseren zich dat ze veel geluk hebben gehad. In coronatijd bood het huis veel werkruimte om rustig te kunnen werken. Voor de opleiding van de kinderen zullen ze voorlopig in Leeuwendaal blijven wonen: zoon Pieter zit in de brugklas van het Maartenscollege en straks gaat dochter Mare (nu nog in groep 8) naar de tweetalige afdeling van dezelfde school.

Christianne kan gedeeltelijk thuiswerken voor Buitenlandse Zaken en Michiel voor Rijkswaterstaat. Alles valt op zijn plek. Kortom: een happy family in Leeuwendaal.

Nora Groot

BUITENSPEELDAG

8 JUNI

2022

LEEUVENDAAL RIJSWIJK

13:30 - 16:30

ALEXANDERLAAN/ SPEELTUIN DILLENBURGLAAN

**WE ZIJN NOG OP ZOEK NAAR VRIJWILLIGERS
BUITENSPEELDAGLEEUVENDAAL@GMAIL.COM**

**Er is een springkussen,
je kunt pony rijden,
een skelterrace,
veel spelletjes
en een silent disco!**



Buurtrestaurant voor:

- .Private dining*
- .Table d'Hote*
- .Wijnproeverijen met food pairing*
- .Kooklessen vanaf 1 tot 8 personen*

Traiteur voor :

- .Home cooking*
- .Afternoon tea*
- .Wijnproeverijen op locatie*

Batelaan Culinair
Haagweg 171
2281aj Rijswijk

peterbatelaan@kpnmail.nl
0634003224



KOOP

Lokaal

OOK DIGITAAL

"Winkelcentrum Oud Rijswijk verrijkt uw buurt."

www.winkelcentrumoudrijswijk.nl - volg ons ook op  

KONINGSdag 2022

woensdag 27 april



Bingo
Muziek
Kindervrijmarkt
Eten en drinken
Kinderspelen
Strijd der Titanen

KONINGSdag ROND DE KASTANJEBOOM!

Een feest voor jong en oud!

Het Oranje comité hoopt veel wijkgenoten te zien.

Alleen zo kunnen we er samen een feest van maken!

Natuurlijk kunnen we nog wel wat hulp gebruiken. Dus kun je helpen opbouwen, een uurtje bar draaien of een kinderspelletje begeleiden?

Meld je aan!

Whatsapp: 0652596881

E-mail: vrijwilligers@ocleeuwendaal.nl



Oude huizen: je ziet en hoort het pas als je het doorhebt

Soms valt het meteen op. Zoals bij die oude, kapitale stolpboerderijen in de bocht van het Noord-Hollands kanaal, vlak boven Alkmaar. Vanaf de overkant zie je boven de dijk de hoge kap van het rietgedekte dak met daaronder, nog net zichtbaar, een paar ramen. Het dak doet denken aan een hoed, diep over een hoog voorhoofd getrokken. De ramen zijn als ogen. Al zo'n anderhalve eeuw kijken ze uit over water en polderland, tot aan de hoge duinen langs de Noordzeekust in de verte. Aanschouwen hoe binnenshuis vele generaties hun levens leiden.

Soms kost het meer moeite om in een gevel een gezicht te ontdekken. Want je ziet het pas als je het doorhebt, zoals Cruijff ons leerde. Maar dan ontwaar je, bijvoorbeeld in die paar huizen langs de Geestbrugweg, met hun hoge, ronde raam, zelfs de eenogige reus uit de Griekse mythologie.

Tijdens het dagelijkse wijkometje met mijn hondje, zag ik hoe een buurman een manshoge ooievaar in zijn voortuin pootte. Gefeliciteerd, riep ik. Hij bedankte me stralend, al zag hij er moe en een beetje verfrommeld uit, met donkere kringen om zijn ogen, een verwaarloosde stoppelbaard. Misschien was hij al nachten op de been, misschien had het meisje er lang over gedaan om te komen, geen zin om de warmte te verlaten, alle tijd, nog een heel leven voor de boeg. Haar geboortehuis zal haar zien opgroeien, wie weet, blijft ze hier wonen, brengt er ooit haar eigen kinderen groot.

Een generatie telt vijftien tot twintig jaar. Dat betekent dat een huis in 100 jaar tijd

zo'n vijf generaties herbergt. Minstens, want niet iedere familie woont er van wieg tot graf – al zijn er zeker uitzonderingen die deze regel bevestigen. Soms zie je hoe huis en bewoners samen oud worden. Hoe ze zich heel langzaam uit het leven terugtrekken. De gordijnen voor de ramen steeds valser, bladderende verf op de kozijnen. Als rimpels rond oude ogen. Tot ook de laatstlevende het huis verlaat waarna bestelbusjes voor de deur werklieden afleveren die wat resteert van het vroegere bestaan in een container gooien, de muren van het behang met de lege plekken waar de schilderijen hingen ontdoen, frisse winden door de kamers laten waaien, moderne keukens en sanitair installeren. Zodat een aantal maanden later een nieuwe familie zijn intrek neemt, de ramen nieuwe levens geboren zien worden, de muren nieuwe verhalen horen. Zonder de vroegere te vergeten.

Daarom is het in oude huizen nooit helemaal stil. Je denkt dat het hout werkt. Vermoedt een ritselende muis achter het behang. Maar het zijn stemmen van wel eer. Luister. Want je hoort het pas als je het doorhebt...



Barbara Schilperoort

FYSIOSPORT STARTPROGRAMMA



PERSOONLIJKE TRAINING

Kies uit 12 of 24 persoonlijke trainingen



VASTE PERIODE

Een vaste periode, geen abonnement



ONBEPERKT ZELF TRAINEN

Je mag onbeperkt zelf trainen

**GESCHIKT VOOR IEDEREEN
DIE SNEL EN VERANTWOORD
FIT & GEZOND WIL WORDEN**



WE ZIJN OPEN!

Bel: 085-0220320